Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/18/023689

Informatienota voor de gemeenteraad

Onderwerp:
Landelijk invoering Omgevingswet

Aanleiding
De Omgevingswet wordt eindelijk een feit. Op 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. In deze nota informeren wij uw raad over de laatste stand van zaken.

Invoeringsdatum
De Eerste Kamer stemde dinsdag 14 maart in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Daarmee komt een einde aan het jarenlange uitstel van deze wet. Ook de Wet Kwaliteit Borging (WKB) zal op dezelfde dag in gaan. De wet die toezicht verplaatst naar de private markt, gaat voorlopig alleen gelden voor nieuwbouw.

Landelijke campagne van start
Op 2 oktober is de landelijke campagne gestart om burgers en bedrijven te informeren over de nieuwe wetgeving. Een deel van de campagne dient door de gemeente ingevuld te worden. Daarbij zetten wij de landelijke communicatie Toolkit in om onze gemeenschap middels diverse kanalen en bijeenkomsten te informeren. Eerder heeft de gemeente alle initiatiefnemers individueel geïnformeerd over het omslagpunt naar de Omgevingswet. Hiermee voorkomen wij dat initiatiefnemers vertraging oplopen door de nieuwe wetgeving.

Extra drukte
De gemeente verwacht dit laatste kwartaal een toename van vergunningsaanvragen, waarmee wordt getracht de privaatkosten van de WKB te vermijden. Om overloop in deze al drukke periode te voorkomen zullen wij scherp kijken naar de indieningsvereisten.

Is de gemeente klaar voor de Omgevingswet?
De gemeente heeft alle mogelijke voorbereidingen getroffen. De organisatie is druk bezig met leren en oefenen van de nieuwe werkwijzen.

Ondanks alle goede voorbereidingen, blijft het een grote wetswijziging. De aanloopfase zal met de nodige uitdagingen komen zoals bij alle grote veranderingen. We doen ons uiterste best om deze periode zo soepel mogelijk te laten verlopen. Na de invoering zal tevens duidelijk worden of het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet goed functioneert en ontstaat jurisprudentie op diverse terreinen.

En daarna?
Met de invoering van de Omgevingswet is de eerste fase voor de gemeente afgerond. De tweede fase, de Omgevingsvisie wordt op kort termijn opgestart. Daarbij heeft de gemeente nog de keuze om de Omgevingsvisie te vertalen naar Omgevingsprogramma's. Daarna wordt fase 3 van de Omgevingswet opgestart, het Integrale Omgevingsplan dat voor 31 december 2032 af moet zijn. Hierin dient al het ruimtelijk beleid herzien en herschreven te zijn zodat deze past in de nieuwe Omgevingswet en haar gedachtegoed. In bijlage 1 is de (bijgewerkte) bestuurlijk kalender Omgevingswet opgenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/18/023689

Wat betekent de Omgevingswet voor de gemeenteraad?
De invoering van de Omgevingswet gaat niet zonder betrokkenheid van de raad. In de voorgaande periode hebben diverse sessies plaatsgevonden. De noodzakelijke raadsbesluiten voor de Omgevingswet zijn in de voorgaande raadsperiode reeds genomen.

Wat moet nog plaatsvinden?
In kader van de Omgevingswet veranderen ook de leges. Deze zijn meegenomen in de gemeentelijke legesverordening.
Vanwege de grote wetswijzigingen kunnen er ook zogenaamde hiaten (gebreken) in de wetgeving ontstaan. Op dit moment wordt hier landelijk nog druk over gediscussieerd. Het is mogelijk dat er (met enige spoed) een reparatie middels besluitvorming dient plaats te vinden. De gemeente zal de ontwikkelingen nauwlettend volgen en, indien nodig, een extra nota in route brengen.

Werkwijze
Gemeenteraadsleden blijven actief betrokken bij integrale afwegingen en het toetsen van omgevingsplannen. De Omgevingswet introduceert een verkorte beleidscyclus waarin voortdurende monitoring en beleidsaanpassingen plaatsvinden. Dit wordt gedaan om praktische integrale resultaten te bereiken en zo de realisatie van maatschappelijke doelstellingen te bevorderen.

Begroting Omgevingswet
De gemeente heeft in haar oorspronkelijke begrotingen fase 1 en fase 2 van de Omgevingswet gefinancierd. Deze middelen zijn – ondanks dat er al meerdere malen een uitstel heeft plaatsgevonden – tot dusver toereikend geweest voor dit deel van de wet.

Eerder heeft het kabinet aangegeven dat de implementatie van de Omgevingswet kosten neutraal moest plaatsvinden. Uit diverse onderzoeken was echter gebleken dat de invoering van de Omgevingswet grote kosten met zich mee bracht. Het rijk heeft even geleden besloten dat de gemeente de komende 3 jaar een tegemoetkoming van € 356k ontvangt voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze middelen zijn voor alle fase van de Omgevingswet (t/m realisatie Omgevingsplan).
Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen voor Omgevingsprogramma's en moet het plan van aanpak voor het Omgevingsplan nog afgerond worden. De huidige verwachting is dat het eerste Omgevingsplan in 2025 wordt opgesteld, en dat de gemeente tegen 2028 het volledige Omgevingsplan zal hebben afgerond. Officieel heeft de gemeente hiervoor tot 2032. Echter een langer uitstel zorgt voor meer ongemak en inefficiëntie.

Concept meerjarenbegroting
De onderstaande concept meerjaren begroting voor de Omgevingswet wordt verwerkt in de begroting van 2024. Deze is namelijk afhankelijk van de planvorming voor fase 3. Na de planvorming wordt ook duidelijk of het resterend deel gefaseerd kan terugvloeien naar de gemeente.

Openbaar Zaaknummer: Z/18/023689

Kosten WDW

De onderstaande tabellen hebben betrekking op de kosten en middelen van de gemeenten Druten en Wijchen. Door de samenwerking in de afgelopen jaren zijn de kosten op onderdelen vermengd en niet meer één op één uit elkaar te halen.

Fase	Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1	Implementatie Omgevingswet	377	157				
2	Omgevingsvisie	52.5	52				
3	Omgevingsprogramma's		125	120			
3	Omgevingsplan 2025		125				
3	Doorontwikkeling Omgevingsvisie				50		50
3	Omgevingsplan 2028			85	75	75	75
		429.5	**459**	**205**	**125**	**75**	**125**
					Totaal		***1418,5***

** €1000*

Middelen

Incidentele middelen Omgevingswet	2023	2024	2025
Restant 2022 Wijchen	440		
Restant 2022 Druten	280		
Nieuwe middelen ministerie Wijchen[1]	257	164	187
Nieuwe middelen ministerie Druten[1]	151	96	110
Beschikbare middelen	**1.128**	**260**	**297**
	Totaal		***1685***

Op basis van bovenstaande cijfers is de voorlopige inschatting is dat de komende jaren € 267k (€ 1685 minus € 1418k) kan terugvloeien naar de gemeenten. Waarvan € 96k naar Druten en € 171k naar Wijchen.

Communicatie
U heeft van ons in het verleden een bestuurlijke planning ontvangen waarop de belangrijkste data voor u als raad inzichtelijk zijn gebracht. In de bijlage is de nieuwe bestuurlijke planning opgenomen.

Uitvoering of Vervolgstappen
In de bestuurlijke kalender zijn de bestuurlijke stappen opgenomen. Uw raad wordt tussentijds regelmatig over de voortgang geïnformeerd.

---

[1] *Betreft een eigen doorrekening. Definitieve bedragen worden bekend gemaakt middels de circulaire.*